

A KÖZPONTI STATISZTIKAI HIVATAL JELENTÉSE AZ ÖTÉVES NÉPGAZDASÁGI TERV HARMADIK ÉVE MÁSODIK NEGYEDÉNEK VÉGREHAJTÁSÁRÓL

A népgazdaság fejlődését, valamint a dolgozók anyagi és kulturális színvonalának emelkedését 1952 második negyedében a következő adatok jellemzik:

Ipar

A gyáripar 1952 második negyedévi tervét sikerrel teljesítette. Az egész gyáripar teljes termelési tervét 101,7%-ra, ezen belül a nehézipar 101,8%-ra, a könnyűipar 101,5%-ra, az élelmezési ipar 105,4%-ra teljesítette. A gyáripar 1952 második negyedében 23,5%-kal termelt többet, mint 1951 azonos időszakában, ezen belül a nehézipar termelése 29,6%-kal, a könnyűiparé 10,9%-kal, az élelmezési iparé 33,7%-kal emelkedett. Az iparcsoportok közül a bányászat termelése 23,1%-kal, a kohászaté 20,8%-kal, a gépgyártásé 37,3%-kal, az építőanyagiparé 24,7%-kal, a textiliparé 10,3%-kal, a ruházati iparé 14,0%-kal emelkedett.

Az év első felében a gyáripar termelése 26,8%-kal haladta meg 1951 első félévi termelését.

A második negyedévben az egyes iparcsoportok tervteljesítése a következőképpen alakult:

Iparcsoport	1952 II. negyed- évi tervteljesítés %-a
Bányászat	100,7
Kohászat	102,8
Gépgyártás	100,2
Erősáramú berendezések gyártása	103,4
Gyengeáramú berendezések gyártása	96,2
Finommechanika	101,5
Témegecikkipar	101,1
Javítóműhelyek	107,8
Villamosenergiaipar	102,5
Építőanyagipar	104,5
Vegyészeti ipar	103,3
<i>Nehézipar összesen</i>	<i>101,8</i>
Faipar	103,3
Papíripar	101,3
Nyomdaipar	102,1
Textilipar	101,2
Bőr- és szőrmeipar	101,3
Ruházati ipar	101,7
<i>Könnyűipar összesen</i>	<i>101,5</i>
Élelmezési ipar	105,4
Gyáripar összesen	101,7

Az egyes minisztériumokhoz tartozó iparvállalatok 1952 II. negyedévi termelési tervüket a következőképpen teljesítették:

Minisztérium	1952 II. negyed- évi tervteljesítés %-a
Bánya- és Energiaügyi Minisztérium	102,5
Kohó- és Gépipari Minisztérium	100,7
Középgépipari Minisztérium	95,4
Könnyűipari Minisztérium	101,4
Élelmiszeripari Minisztérium	105,4
Építőanyagipari Minisztérium	105,0
Építésügyi Minisztérium iparvállalatai	108,8
Közlekedésügyi Minisztérium iparvállalatai	107,7
Helyiipari Minisztérium	90,1

A helyiiparhoz tartozó állami vállalatok termelése az előző év megfelelő időszakához képest 94,2%-kal, a kisipari termelőszoövetkezeteké 150,4%-kal emelkedett.

A fontosabb iparcikkek termelése 1952 II. negyedévében 1951 II. negyedévéhez képest a következőképpen alakult:

Cikk megnevezése	1952 II. negyedévi termelés az 1951 II. negyedévi termelés %-ában
Szén	122,7
Vas és acél	115,8
Öntvény	122,1
Hengerelt rúdacél	123,8
Hengerelt idomacél	85,1
Esztergagépek	102,4
Mozdony	96,9
Vasúti teherkocsi	104,5
Tehergépkocsi	276,1
Motorkerékpár	148,8
Kerékpár	118,3
Dieselmotor	382,8
Talajművelőgépek	108,7
Rádióvevőkészülék	200,4
Izzólámpa	65,6
Varrógép	109,9
Villamosenergia	119,7
Gépolaj és motorolaj	129,7
Tehergépkocsi-abroncsköpeny	131,7
Tégla	146,8
Mész	132,7
Cement	112,0
Tűzállóanyag	119,3
Táblaüveg	140,4
Pamutszövet	104,3
Selyemszövet	93,4
Len- kenderszövet	110,5
Selyemharisnya	120,9
Pamutharisnya	134,2
Férfiöltöny	79,0
Bőrcipő	117,4
Liszt	147,9
Cigaretta	141,1
Édesipari készítmények	145,2
Szappan	120,6
Nyershúsok, zsír és zsírszalonna	113,3
Gyufa	100,1

Terven felül a második negyedévben jelentős mennyiségű finomrúdacélt, szalagacélt, durvalemezt, kovácsoltacélt, gőzturbinát, gyorságúsú gépkocsimotort, fűrőgépet, tárcsás talajművelőt, növényvédőszeret, kartonkészárut, kötőtárukat, gyermekcipőt, női kabátot, férfiinget, sört és étolajat gyártottak.

A tervvel szemben lemaradás van az acélnyersvas, elektróacél, hajókázán, gőzerőgép, motorvonat, lánctalpas traktor, gépolaj, acetón, kénsav, flanel, fehérneműanyag, se'yemszövet, furnír, égetett mész és égetett cserép termelésében.

Továbbra sem kielégítő az iparban a termelés ütemessége; van ugyan ezen a téren is javulás, azonban a hónapvégi rohamunkát a vállalatok nagy része nem küszöbölte ki. Néhány iparágban, elsősorban a ruházati és a cipőiparban egyes gyártmányok minősége nem megfelelő; az elsőrendű áruk részaránya nem éri el az előírt mértéket. A termékek önköltsége csökkent, azonban az önköltségcsökkentési tervet a vállalatok általában nem teljesítették. A gépek jelentős részének kihasználása nem megfelelő.

Építőipar

Az építőipar 1952 II. negyedévi termelési tervét 95,8%-ra, ezen belül a magasépítőipar 107,3%-ra, a mélyépítőipar 80,1%-ra teljesítette. Az építőipar termelési értéke 23,5%-kal volt több, mint 1951 II. negyedében, az emelkedés a magasépítőiparban 24,3%, a mélyépítőiparban 22,0%.

Az egyes minisztériumokhoz tartozó építőipari vállalatok II. negyedévi termelési tervüket a következőképpen teljesítették:

	%
Építésügyi Minisztérium — — — — — — —	107,0
Közlekedésügyi Minisztérium — — — — — — —	76,7
Bánya- és Energiaügyi Minisztérium — — — — — — —	118,6
Helyi építőipari vállalatok — — — — — — —	94,8

Az építőipar még mindig nem elegendő mértékben összpontosította erőit a folyamatban lévő jelentősebb építkezések befejezésére. Bár a negyedév folyamán számos igen jelentős létesítményt adott át a népgazdaságnak — a fontos létesítmények egy része, mint például a sztálinvárosi mozdonyjavító és az öntöde, a Kábelgyár három szerelőcsarnoka és az ajkai váriskola épületei nem készültek el határidőre.

Mezőgazdaság

Mezőgazdaságunkban a vetési munkák időben befejeződtek. A májusi fagyok az ország egyes részein a vetésekben kárt tettek, azonban a kormány azonnali intézkedései, a szükséges pótvetőmag biztosítása, valamint a mezőgazdaság dolgozóinak alapos növényápolási munkái révén a károk túlnyomó részét sikerült kiküszöbölni.

A vetésterületek hasznosítása kedvezőbb, mint az előző években. Állatállományunk fejlesztését szolgálja a takarmányterületek növevése. Mintegy 90 000 holddal emelkedett a tavaszinál magasabb hozamú ősziárpa vetésterülete és kb. 100 000 holddal nagyobb a tavalyinál a szálastakarmányok vetésterülete. A gyapot vetésterülete már közel 80 000 hold. Emelkedett a rost- és a többi ipari növény, a rizs és a dohány vetésterülete is. Jelentősen

nőtt a városi dolgozók jobb ellátását szolgáló szántóföldi zöldség vetésterülete.

A negyedév folyamán tovább erősödött a mezőgazdaság szocialista szektora.

Az állami gazdaságok összes területe az elmúlt év azonos időszakához viszonyítva 41,4%-kal, szántóterülete 42,8%-kal emelkedett. A terület növekedésénél nagyobb arányú az állatállomány növekedése. Különösen jelentős az elmúlt év azonos időszakához képest a lóállomány 74,1%-os, a szarvasmarhaállomány 75,1%-os és a sertésállomány 47,6%-os emelkedése.

Az állami gazdaságok tejtermelése tovább javult. 1952 második negyedévében 76,3%-kal több tejet termeltek és több mint kétszerannyit adtak át az államnak, mint az előző év azonos időszakában. A napi átlagos tejhozam egy év alatt 24,6%-kal emelkedett. A hízóba állított szarvasmarhák száma 57,0%-kal, az állami gazdaságokban és hizlaldákban a hizósertések száma 70%-kal több, mint egy évvel ezelőtt. Az állami gazdaságok traktor- és vontatóállománya együttesen 41,3%-kal haladja meg a múlt év azonos időszakának állományát.

A termelőszövetkezetek területe a múlt év II. negyedévének 137%-ára, közös állatállománya 223%-ára emelkedett. Sertésállományunk a tavalyinak közel két és félszerese, a szarvasmarha- és lóállomány a tavalyinak kétszerese. A termelőszövetkezetekbe belépő tagok közül lényegesen többen hozzák be állataikat, mint egy évvel ezelőtt.

Sem az állami gazdaságok, sem a termelőszövetkezetek nem teljesítették sertéshizalási és sertésbeadási tervüket.

A gépállomások fokozott segítséget nyújtanak mezőgazdaságunknak. A gépállomások traktor- és vontatóállománya az előző év azonos időszakához képest jelentősen nőtt. A gépállomásokon lévő kombájnok száma egy év alatt több mint három és félszeresére, az aratógépeké mintegy 25%-kal, a cséplőgépek száma 45%-kal emelkedett.

Erőteljes ütemben folyik a kormány kétéves fásítás-fejlesztési határozatának végrehajtása. A tavaszi erdőültetési idényben mintegy 16 500 hold területen végeztek fásítást. Ezzel az 1952 végéig kitűzött feladatot 52,4%-ra teljesítették.

Közlekedés

A vasút áruszállítási tervét 101,7%-ra teljesítette. 1951 második negyedéhez képest a teheráruforgalom emelkedése 25,3%, a személyszállításé 23,2%. A fontosabb árucikkek napi átlagos rakodásának emelkedése a múlt év második negyedéhez képest a következő volt: szénnél 18,1%, olajnál 35,0%, mész-cementnél 5,6%, kő-kavicsnál 32,9%, burgonyánál 29,0%, kenyérgabonánál 32,7%.

A víziközlekedés teherszállítási tervét 108,9%-ra teljesítette, a teheráruforgalom a múlt év azonos időszakának 120%-ára nőtt.

A tehergépkocsik áruszállítása 48,4%-kal volt több, mint 1951 második negyedében.

A városi közúti vasutak személyszállítása 5,8%-kal nőtt. A városi autóbusszközlekedés személyforgalma egy év alatt 29,9%-kal, a távolsági autóbusszközlekedése 32,9%-kal emelkedett.

Áruforgalom

A negyedév folyamán az áruforgalom növekedett. A dolgozó parasztok és a termelőszövetkezetek által piacra hozott termékek mennyisége tovább emelkedett, az árak tovább csökkentek: így Budapesten a negyedév végén a zsír ára 20%-kal, az olajé 34%-kal, a baromfié 30%-kal, a tojásé 12%-kal, a burgonyáé 14%-kal volt alacsonyabb, mint az elmúlt év azonos időpontjában.

1952 második negyedében a kiskereskedelmi hálózaton keresztül a lakosság zsírból 20,4%-kal, édesipari készítményekből 28,6%-kal, cigarettából 22,7%-kal, bőrcipőből 47,2%-kal, kartonból 34,0%-kal, csecsemőkegyéből 23,1%-kal, sport- és játékarúból 47,7%-kal, edényből 51,8%-kal többet vásárolt, mint egy évvel ezelőtt.

A begyűjtési miniszterium második negyedévi begyűjtési tervét kenyérgabonából 122,6%-ra, baromfiból 117,4%-ra, tejből 111,6%-ra, malacból 290,4%-ra teljesítette. Hízottsertésből és vágómarhából a begyűjtés az előirányzatot nem érte el, bár hízottsertésből 93 000 darabba, vágómarhából 7000 darabbal többet gyűjtöttek be, mint a múlt év második negyedében, 23 millió darabbal több tojást, 39 millió literrel több tejet, 206 vagonnal több baromfit gyűjtöttek be, mint egy évvel ezelőtt.

Munkások és tisztviselők számának emelkedése, a munkatermelékenység alakulása

Az év második negyedében a munkások és tisztviselők száma a nép gazdaság valamennyi ágában tovább emelkedett. A gyáriparban és építőiparban foglalkoztatottak száma egy év alatt mintegy 74 000 fővel nőtt. Ezen belül a nők létszámának emelkedése közel 39 000.

Az 1952 második negyedévi munkabérialap a gyáriparban — leszámítva az 1951 december 1-i béremelést — a múlt év második negyedéhez képest 22,8%-kal magasabb.

Emelkedett a gyáriparban és az építőiparban a munka termelékenysége. A gyáriparban az egy főre eső termelés 11,6%-kal volt magasabb, mint az előző év megfelelő időszakában. Az emelkedés a bányászatban 13,3%, a kohászatban 13,8%, a gépgyártásban 18,3%, a textiliparban 3,8%, a ruházati iparban 3,3%. Az építőiparban a termelékenység egy év alatt 22,6%-kal emelkedett.

A negyedév folyamán a gyáriparban a munkafegyelem általában javult, az igazgatótanulmányok száma csökkent. Nem alakultak kielégítően a munkafegyelem a minisztériumi és a helyi építőiparban sem az igazgatótanulmányok, sem az önkényesen kilépők tekintetében.

Beruházások

1952 második negyedében a beruházásokra folyósított összeg 27,6%-kal volt több, mint 1951 azonos időszakában. Az emelkedés a gyáriparban 37,4%. A gyáripar beruházásaiból a nehéziparra 93,3%, a könnyűiparra 4,8%, az élelmiszeriparra 1,9% jutott.

Az üzembehelyezett beruházások értéke a múlt év hasonló időszakához képest 40,9%-kal emelkedett. Az emelkedés a gyáriparban 87,5%.

A negyedév folyamán számos új üzem kezdte meg működését. Adatták rendeltetésének a korszerű technikai berendezéssel felszerelt Tiszamenti

Vegyiműveket, a Mályi Tég'agyárat, a 700 köbméteres diósgyőri kohót, az ajka-sőjtőri és a kőbánya-sztálinvárosi 120 kW-os elektromos távvezetékét. Megkezdődött a Hajdúsági Gyógyszergyár próbaüzemeltetése.

A negyedév folyamán számos üzemet bővítettek és korszerűsítettek. Elkészült a Mélyfűrőberendezések Gyára szerező- és műhelycsarnoka, a Vörös Csillag Traktorgyár acélöntvénytisztító épülete, a Békéscsabai Tég'lagyár új műszáritója.

A bányászatban több új nagytelejesítményű bányagépet, szovjet mintájú bányakombájnt, rakodógépet, kaparószalagot, fejlőke'apácsot helyeztek üzembe.

A negyedévben több új jelentős beruházást kezdtek meg, így a sztálinvárosi 700 köbméteres kohó és a MAVAG Kohászati Üzemek 180 tonnás új Martin-kemencéje alapozási munkáit, a MAVAG Mozdony- és gépgyárban új csarnok és irodaház, Kisigmánd—Komárom közötti 120 kilovolttos elektromos távvezeték és a Veszprémi Kenyérgyár építését.

A második negyedben mezőgazdaságunk nagyszámú erő- és munkagépet kapott, köztük 879 traktort, 575 kévekö'tő-aratógépet, 373 arató-cséplőgépet, ezenkívül több ezer kisebb gépet.

A közlekedés fejlesztését szolgálja a negyedévben üzembehelyezett Kunszentmárton—Lakitelek közötti új vasútvonal, 10 új hid, több korszerű vasútbiztosító berendezés.

Ez év második negyedében 22 fa'ut, 25 terme'őszövetkezetet, 21 állami gazdaságot vil'amosítottak, 135 községbe falutefont vezettek be.

Egészségügyi hálózatunk a negyedév folyamán elkészült debreceni tüdőbeteg-sebészettel, várpalotai és sztálinvárosi új rendezőintézetekkel bővült.

Kulturális és szociális eredmények

A negyedév folyamán a szocialista kultúra minden területén jelentős eredményeket értünk el. A kinyomtatott művek száma 31 %-kal, példányszáma 14 %-kal volt több, mint 1951 második negyedében. A megjelent napilapok példányszáma 4,6 millióval haladta meg az előző év azonos időszakát.

A negyedévben a mozgóképszínházakat 35 %-kal, a színházakat 30 %-kal látogatták többen, mint a múlt év hasonló időszakában. A második negyedévben 65 új népkönyvtár nyílt meg.

Fejlődött egészségügyi hálózatunk. A kórházi ágyak száma 1700-zal emelkedett. Több új kórházi osztály létesült, elsősorban vidéken. A rendezőintézeti órák száma, részben új rendezőintézetek létesítése folytán, több mint 30 %-kal emelkedett. A negyedév folyamán 100 férőhelyvel bővült a bőcsődei hálózat.

1952 második negyedében 50 ezer dolgozó részesült kedvezményes szakszervezeti üdültetésben.